

Parlamentarisk arbetsgrupp som utvärderar Rundradions allmännyttiga verksamhet och finansiering

Statsrådet tillsatte den 12 oktober 2023 en parlamentarisk arbetsgrupp för att utvärdera finansieringen av Rundradion, Rundradions förhållande till kommersiella medier och behovet av att ändra lagen om Rundradion Ab samt noggrant avgränsa Rundradions uppgifter.

Lägesbild

1. Rundradions finansiering och uppgifter

1.1 Lagstiftning om Rundradion

Det offentliga stödet till rundradioverksamheten och fastställandet av uppgifterna grundar sig på Europeiska unionens regler om statligt stöd och protokoll nr 29 (det s.k. Amsterdamprotokollet) som finns som bilaga till fördragen. Protokollet ger tillsammans med den övriga EU-regleringen medlemsländerna ett brett nationellt handlingsutrymme för att definiera och finansiera rundradiobolagens uppgifter. Enligt protokollet har medlemsländerna också rätt att utan hinder av reglerna om statligt stöd finansiera den offentliga rundradioverksamheten i den utsträckning som finansieringen beviljas rundradiobolaget för att fullgöra den allmännyttiga uppgift som varje medlemsstat har tilldelat, definierat och ordnat. I finansieringen ska dock unionens handels- och konkurrensförhållanden beaktas.

Nationellt regleras Rundradions (Yles) uppgifter i lagen om Rundradion Ab (1380/1993, Ylelagen). I 7 § i denna lag definieras Yles allmännyttiga uppgift. Ylelagen ändrades senast genom en lagändring (159/2022) som trädde i kraft 2022, genom vilken Yles publiceringsverksamhet i textform begränsades. Ändringen baserade sig på Medieförbundets klagomål om statligt stöd till Europeiska kommissionen 2017.

Enligt 6 § i Ylelagen svarar ett förvaltningsråd som utses av riksdagen för övervakningen av att de uppgifter som bedrivs i allmännyttigt syfte blir fullgjorda. Förvaltningsrådets uppgift är dessutom bland annat att förhandspröva nya tjänster och funktioner, välja och entlediga styrelsen, besluta om bolagets strategi och om riktlinjerna för ekonomin och verksamheten.

Bestämmelser om Yles finansiering finns i lagen om statens televisions- och radiofond (745/1998). Denna fond står utanför statsbudgeten. Det belopp som behövs för finansieringen av Yle har sedan 2013 samlats in genom rundradioskatten, som regleras i lagen om rundradioskatt (484/2012).

Den europeiska mediefrihetsförordningen ((EU) 2024/1083) som träder i kraft i augusti 2025 gäller bland annat leverantörer av public service-medier och deras oberoende. Artikel 5 i förordningen förutsätter att man nationellt tryggar självständigheten och oberoendet hos leverantörer av public service-medier samt inför skyldigheter för till exempel öppenheten i utnämningen och entledigandet av bolagets ledande personer.

1.2 Finansiering av Rundradion

Enligt 3 § i lagen om statens televisions- och radiofond är Yles basfinansiering 500 miljoner euro år 2013. För att motsvara ändringen i kostnadsnivån justeras anslaget årligen med det s.k. Yle-indexet, som består av levnadskostnadsindexet (viktning en tredjedel) och

förtjänstnivåindexet (viktning två tredjedelar). Yle-indexets storlek varierar från år till år, men under de kommande åren beräknas indexet vara 2,6–2,7 %. Inga indexhöjningar gjordes i Yles finansiering 2015–2018. År 2024 uppgår Yles anslag till cirka 593,7 miljoner euro och om indexhöjningarna genomförs beräknas det öka till 658 miljoner euro 2028.

Syftet med övergången till rundradioskatt 2013 var att skatteintäkterna och Yles anslag på lång sikt ska motsvara varandra, och när skillnaden i någondera riktningen med tiden blir betydande, ska skattegrunderna justeras.¹ Intäkterna från Yleskatten är liksom andra skatter statens skatteintäkter med allmän täckning. Från statsbudgeten överförs det belopp som föreskrivs i lagen om statens televisions- och radiofond till en fond från vilken pengarna överförs till Yle. Yleskattens maximibelopp för fysiska personer är 163 euro och för samfund 3 000 euro. År 2024 betalar fysiska personer sammanlagt cirka 569 miljoner euro i skatt och samfund cirka 37 miljoner euro. I och med den senaste ändringen av Yleskatten 2018 befriades cirka 390 000 skattebetalare med de lägsta inkomsterna (fysiska personer) från skattskyldighet.

Den influtna Yleskatten har hittills varit större på årsnivå än den finansiering som årligen har anvisats Yle och om indexhöjningarna genomförs förutspås situationen fortsätta på samma sätt fram till 2025 (det kumulativa beloppet av Yleskatten skulle då ha varit 134 miljoner euro större än Yles finansiering under 2013–2025), varefter skatteintäkterna förutspås vara lägre än Yles finansiering. År 2028, om indexhöjningarna genomförs, förutspås intäkterna från Yleskatten vara 27 miljoner euro lägre än Yles finansiering (enligt prognosen skulle det kumulativa beloppet av Yleskatten 2028 vara 84 miljoner euro högre än Yles finansiering skulle ha varit i enlighet med indexhöjningarna 2013–2028).

I en nordisk jämförelse (exkl. Island) är det absoluta anslag som Yle får det tredje största år 2024.² Det största anslaget finns i Sverige, där finansieringen av rundradiobolagen (*SVT*, *SR* och *UR*) är något över 800 miljoner euro. I Sverige är rundradiobolagen inte momsskyldiga och finansieringen är inte bunden till index.

I Norge finansieras rundradiobolaget (*NRK*) med cirka 612 miljoner euro, i vilket dock ingår en kompensation på cirka 65 miljoner euro för den mervärdesskatt som NRK betalar. Om kompensationen för mervärdesskatten inte beaktas är NRK:s budget för 2024 knappt 550 miljoner euro. I finansieringen av NRK beaktas den allmänna pris- och lönekostnadsnivån när finansieringsnivån fastställs.

På motsvarande sätt är anslaget som överförs till Yle knappt 594 miljoner euro. Enligt 85 a § i mervärdesskattelagen (1501/1993) betalar Yle mervärdesskatt enligt en skattesats på 10 procent på det belopp som Yle får ur statens televisions- och radiofond. Yles nettoanslag är således cirka 534,3 miljoner euro 2024 (på motsvarande sätt skulle nettofinansieringen 2028 vara cirka 593,1 miljoner euro om mervärdesskatten skulle vara 10 procent och indexhöjningarna genomföras).

I Danmark är rundradiobolagets (*DR*) anslag i sin tur knappt 500 miljoner euro. I Danmark finns också andra mediebolag som får offentligt stöd i utbyte mot att de genomför allmännyttig

---

¹ RP 28/2012, s. 9.

² Finansieringsnivåerna har ändrats från respektive lands valutor till euro med Finlands Banks valutaräknare.

verksamhet.³ I Danmark får DR kompensation för betald mervärdesskatt och skatten har ingen faktisk inverkan på bolagets finansiering. I finansieringen av DR beaktas nettoprisindexet.

Rundradiobolag	Finansiering (2024)	Finansiering med beaktande av moms (2024)
SVT, SR och UR (Sverige)	802 miljoner euro	802 miljoner euro
NRK (Norge)	612 miljoner euro	546 miljoner euro
YLE (Finland)	594 miljoner euro	534 miljoner euro
DR (Danmark)	496 miljoner euro	496 miljoner euro

Vid en granskning av de nordiska rundradiobolagens finansiering i förhållande till invånarantalet är den relativa finansieringen störst i Norge, cirka 110 euro per invånare 2024. Om den kompensation för mervärdesskatt som NRK får slopas från den totala finansieringen, är den relativa finansieringen uppskattningsvis cirka 98 euro per invånare. Yles finansiering är cirka 106 euro per invånare och med beaktande av den mervärdesskatt som bolaget betalar cirka 95 euro per invånare. I Danmark är finansieringen i sin tur uppskattningsvis 83 euro och i Sverige cirka 76 euro per invånare.

Rundradiobolag	Finansiering per invånare (2024)	Finansiering per invånare med beaktande av moms (2024)
NRK (Norge)	110 euro	98 euro
YLE (Finland)	106 euro	95 euro
DR (Danmark)	83 euro	83 euro
SVT, SR och UR (Sverige)	76 euro	76 euro

Jämförelsen av finansieringen är utmanande både på grund av olika praxis för mervärdesbeskattning och indexhöjningar och på grund av de jämförda ländernas nationella och kulturella särdrag.

Enligt den europeiska mediefrihetsförordningen ska finansieringsförfarandena för leverantörer av public service-medier bygga på transparenta och objektiva kriterier som fastställts i förväg. Enligt förordningen ska leverantörerna av public service-medier ha tillräckliga, hållbara och förutsebara ekonomiska resurser för att fullgöra och utveckla sitt public service-uppdrag. De ekonomiska resurserna ska dessutom skydda det redaktionella oberoendet hos leverantörerna av public service-medier.

1.3 Rundradions uppgifter

Yles uppgift är att tillhandahålla ett mångsidigt och omfattande allmännyttigt televisions- och radioprogramutbud med tillhörande special- och tilläggstjänster för alla på lika villkor. Innehållstjänsterna ska huvudsakligen vara inriktade på publikationer som innehåller rörlig bild eller ljud. I 7 § 2 mom. i Ylelagen finns en förteckning med 7 punkter över närmare uppgifter för programverksamheten som bedrivs i allmännyttigt syfte. Yles programverksamhet ska till exempel producera, skapa, utveckla och bevara inhemsk kultur samt stödja bevarandet av det finländska kulturarvet. I lagen fastställs dessutom uppgifter i anslutning till försörjningsberedskapen som framhåvats under de senaste åren, såsom skyldigheten enligt 7 § att förmedla myndighetsmeddelanden som anges närmare genom förordning och ha

³ I Danmark får också TV2-regionerne, en sammanslutning av självständiga regionala televisionsbolag, och den allmännyttiga radiokanalen FM4 offentligt stöd. I Danmark finns dessutom TV2 som är offentligt ägd och vars finansiering grundar sig på abonnentavgifter och reklamintäkter.

beredskap för att sköta televisions- och radioverksamheten under undantagsförhållanden. Enligt 3 mom. i paragrafen ska Yles innehåll i textform ha ett samband med en publikation som innehåller bolagets rörliga bild eller ljud, om inte innehållet omfattas av något av de undantag som räknas upp i momentet.

Yles allmännyttiga verksamhet grundar sig på en kvalitativ definition och arbetsfältet är omfattande. Nästan varje ändring av 7 § i Ylelagen har inneburit att bolagets uppgifter i allmännyttigt syfte har utökats. Även i de övriga nordiska länderna har rundradiobolagen fått ett omfattande arbetsfält. Yle producerar tjänster på två olika nationalspråk, alltså både på finska och svenska på lika grunder.

2. Omvälvningen i konsumentbeteendet

Drivkraften bakom den omvälvning inom mediebranschen som pågick nästan hela 2000-talet har varit digitaliseringen. Den har lett till betydande förändringar i konsumentbeteendet och reklammarknaden. Omvälvningen berör allt innehåll som medierna erbjuder, såsom nyheter, sport, drama och annan underhållning. Den har destabiliserat den traditionella masskommunikationen, såsom tidningarnas, televisionens och radions ställning, och skapat helt nya tjänster inom branschen. En ständigt växande del av konsumenterna konsumerar nyhetsinnehåll i digital form. Samtidigt har även de sociala mediernas popularitet vuxit på ett explosionsartat sätt, särskilt bland de yngre åldersklasserna. Inom underhållningen har internationella streamingtjänster tagit över en allt större del av dramats utbud. Den skärpta konkurrensen på den audiovisuella marknaden har höjt priserna på sändningsrättigheter för både dramaproduktioner och idrottsevenemang.

När konsumenterna övergår till digitala tjänster har också annonsörernas beteende förändrats. På reklammarknaden är tillväxten framför allt inriktad på webbreklam. När konkurrensen ökar i och med nya tjänster fördelas reklamintäkterna mellan allt fler medietjänster, dock går största delen av reklamintäkterna till vissa internationella aktörer. I takt med att reklamförsäljningen minskar blir de kommersiellt verksamma mediebolagen allt mer beroende av prenumerationsintäkterna för sina tjänster.

Ett nyare tekniskt utvecklingssteg som påverkar medierna är artificiell intelligens, som redan nu utnyttjas bland annat i nyhetsverksamheten och den audiovisuella produktionen. Den artificiella intelligensens alla följder för branschens strukturer och arbetskraftsbehov samt marknaden är svåra att förutse när utvecklingen är snabb. Artificiell intelligens kan dock potentiellt förändra bland annat den finländska mediemarknaden avsevärt, som i synnerhet i fråga om nyhetsmedierna har varit i de inhemska starka aktörernas händer. Artificiell intelligens gör det möjligt att öppna marknaden även för utländska aktörer, som med hjälp av artificiell intelligens kan erbjuda innehåll även på finska.⁴

I och med digitaliseringen har desinformation och falska nyheter som innehåller vilseledande information kommit upp till ytan under de senaste åren. I synnerhet sociala medier och artificiell intelligens tillhandahåller ständigt nya kanaler för desinformation och till och med skadligt innehåll, i synnerhet för barn och unga, som kan spridas snabbt och i stor omfattning. På grund av utvecklingen har betydelsen av medieläskunnighet och mediefostran framhävts.

---

⁴ Lehtisaari, Katja m.fl. (2024): Mediakoncentration och mediainnehålls mångfald i Finland. Publikationsserie för statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet 2024:6. (På finska)
<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165517>

Enligt undersökningar har traditionella nyhetskällor fortfarande en viktig ställning i Finland och mediebolagen i Finland når finländarna väl. Användningen av nyhetskällor har dock differentierats klart enligt åldersgrupp och till exempel för personer under 55 år är webben redan överlägsen som huvudsaklig nyhetskälla. Bland de unga åldersgrupperna framhävs betydelsen av sociala medier, såsom TikTok, som nyhetskälla.⁵ Finländarnas förtroende för nyheterna ligger på toppnivå internationellt.⁶

3. Finlands mediemarknad

För rundradiobolagens del är den relativt höga och stabila finansieringen, den betydande marknadsställningen och konsumenternas höga förtroende för public service-mediernas utbud typiskt för de nordiska länderna.⁷ I Finland har Yle den största tittarandelen i tv och lyssnarandelen i radio samt den populära webbtjänsten Yle.fi. År 2023 nådde Yle 94 procent av finländarna varje vecka.⁸ Enligt undersökningar är förtroendet för Yles nyheter också högt nationellt.⁹

På den audiovisuella marknaden har antalet kommersiella aktörer i Finland ökat under 2000-talet. Utöver Yle har den finländska tv-marknaden för närvarande fyra stora kommersiella aktörer: MTV, Sanoma Media, Warner Bros. Discovery och Disney, som alla också har egna streamingtjänster. Dessutom finns det några mindre aktörer på marknaden. En betydande del av utövarna av televisionsverksamhet är i utländsk ägo. Utöver Yle erbjuder endast MTV nyhets- och aktualitetsinnehåll i tv. För yngre generationer koncentreras tittandet till internationella streamingtjänster och videodelningsplattformar. I vartannat hushåll beställs avgiftsbelagt innehåll, men i synnerhet antalet abonnenter av streamingtjänster varierar regelbundet. Av streamingtjänsterna är Yle Arenan regelbundet den mest populära enligt undersökningar. Utöver MTV:s Katsomo och Sanomas Ruutu+ tittar man i Finland också på många internationella streamingtjänster och videodelningsplattformar, av vilka den populäraste är amerikanska YouTube.¹⁰

Utöver Yle finns det två stora kommersiella aktörer på radiomarknaden: Bauer Media Group och Sanoma Media. På radiomarknaden finns också ett antal mindre bolag som särskilt fokuserar på regional radioverksamhet. Mätt i lyssningsminuter är traditionell radio fortfarande den mest lyssnade i Finland, men samtidigt är digitalt lyssnande en växande trend, särskilt

---

⁵ Enligt Kantar Media Oy:s undersökning för Nyhetsmediernas förbund (2024) är TikTok den klart viktigaste nyhetskanalen för 13–18-åringar och där följer nästan hälften av åldersgruppen med nyheter.

<https://www.uutismediat.fi/ajankohtaista/uutisten-viikon-tutkimus-tiktok-on-noussut-nuorten-tarkeimmaksi-uutiskanavaksi-kiinnostus-omaan-elamaan-liittyviin-uutisiin-kasvussa/>

⁶ Reunanen, Esa ym. (2024): Utismedia verkossa 2024. Reuters-instituutin Digital News Report Suomen maaraportti. Media-alan tutkimussäätiö.

https://www.mediaalantutkimussaatio.fi/wp-content/uploads/Reuters_Utismedia-verkossa-raportti_2024.pdf?sm_pdc=1&sm_rid=knJZzWrvTZM6kkjkgSZM1rM4NrsWQ7zW0VtHz5F

⁷ European Commission, Directorate-General for Communications Networks, Content and Technology, (2024). Public financing of news media in the EU: final study. Publications Office of the European Union.

<https://data.europa.eu/doi/10.2759/08462>

⁸ Yles årsberättelse 2023.

<https://svenska.yle.fi/bolaget/arsberattelser>

⁹ se bl.a. undersökningen Suomalaisten uutismedia 2021 (IROResearch & Uutismedian liitto) & Uutisarvostukset 2023 (Norstat & Yle News Labs)

¹⁰ Finnpanel (2024): Television katselu Suomessa 2023.

https://www.finnpanel.fi/lataukset/tv_vuosi_2024.pdf

bland de yngre åldersklasserna. Bland de yngre åldersklasserna betonas också de kommersiella radiokanalernas popularitet.¹¹

Räckvidden för Yles webbnyheter ligger i topp på nationell nivå tillsammans med eftermiddagstidningarna, MTV:s nyhetstjänst och Helsingin Sanomat.¹² I Finland finns för närvarande cirka 180 dagstidningar att prenumerera på eller köpa. Omvälvningen inom mediebranschen har i synnerhet påverkat dagspressen, vars ägande har koncentrerats kraftigt i och med de företagsförvärv som skett inom branschen. Två koncerner, Sanoma Media och Keski-suomalainen, dominerar över hälften av branschens marknad. De svenskspråkiga kommersiella medierna är i sin tur nästan helt i utländsk ägo (Bonnier News). Koncentrationen av ägandet ger i synnerhet små lokala aktörer bättre möjligheter att klara av den digitala övergången, liksom att hänga med i den artificiella intelligensens utveckling. Å andra sidan ses koncentrationen som ett hot mot mediernas flerstämmighet. Till följd av koncentrationen tillhandahålls nyhetsinnehållet på många områden förutom av Yles lokala nyheter endast av lokala medier som ägs av en kommersiell mediekoncern.¹³ Medieförbundet, som representerar kommersiella medier, har i Finland föreslagit begränsningar i Yles innehåll i textform. Yles förvaltningsråd har i sin tur i sitt beslut ansett att det inte finns några lagstiftningsgrunder för att begränsa publiceringen av innehåll i textform.¹⁴

I Finland har kommersiell tv i regel varit reklamfinansierad. Under de senaste åren har man rapporterat om problem för kommersiella tv-bolag på grund av reklammarknadens svaga ställning och innehållsproduktionen som blir allt dyrare. Konkurrensen har i enlighet med den internationella utvecklingstrenden lett till fusioner och samarbetsmodeller mellan olika bolag, särskilt i fråga om streamingtjänster.

Förändringarna inom den audiovisuella branschen har också skapat möjligheter för finländska aktörer inom film- och tv-branschen. Den finländska audiovisuella branschen växte med 48 procent under 2016–2021, då även den internationella affärsverksamheten inom branschen fördubblades. Även om det finns en del finländska serier och filmer i internationella beställ-tv-tjänsters kataloger har Yle, MTV, Sanoma Media och Elisa Viihde ansvarat för största delen av investeringarna i inhemskt innehåll.¹⁵ Under det gångna året har det rapporterats om att tv-bolagens programbeställningar har minskat, vilket har haft en negativ inverkan även på affärsverksamheten inom den inhemska film- och tv-branschen.

Yle har en central betydelse för den inhemska audiovisuella branschen när det gäller att trygga dess livskraft. År 2016 föreslog en parlamentarisk arbetsgrupp under ledning av Arto Satonen att Yle ska köpa fler program av inhemska och europeiska oberoende produktionsbolag och

---

¹¹ Finnpanel (2024): Radion kuuntelu Suomessa 2023.

https://www.finnpanel.fi/lataukset/radiovuosi_2024.pdf

¹² Reunanen, Esa ym. (2023): Utismedia verkossa 2023. Reuters-instituutin Digital News Report Suomen maaraportti. Media-alan tutkimussäätö.

<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/149682/978-952-03-2961-7-6.pdf?sequence=5&isAllowed=y>

¹³ Lehtisaari, Katja m.fl. (2024): Mediakoncentration och mediainnehållets mångfald i Finland.

Publikationsserie för statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet 2024:6. (På finska)

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165517>

¹⁴ Yles meddelande 20.3.2024 (på finska): Yles förvaltningsråd: Yles innehåll i textform följer Ylelagen.

<https://yle.fi/aihe/a/20-10006502>

¹⁵ Keinonen, Heidi & Vermilä, Eerika (2023): Utredning om konsekvenserna av alternativa sätt att genomföra betalningsskyldigheten för beställ-tv-tjänster i Finland. Undervisnings- och kulturministeriets publikationer 2023:5. (På finska)

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164586>

öka inköpet av produktionstjänster och övriga inhemska visnings- och bruksavgifter med 30–35 procent fram till 2022.¹⁶ Yle är en betydande finansiär av inhemska filmer och dokumentärer och fungerar som den enda inhemska finansiären av vissa typer av innehåll, såsom inhemska barn- och ungdomsprogram. Yles programproduktion genererar varje år betydande upphovsrätts- och visningsintäkter för den inhemska kreativa branschen. Yle köpte inhemskt innehåll och tjänster inom programverksamheten för 97,1 miljoner euro 2023. Dessutom har Yle deltagit i den europeiska utvecklingen av artificiell intelligens och utvecklat den europeiska språkmodellen i samarbete med företags- och universitetsaktörer.¹⁷

Stora idrottsevenemang och idrottsserier intresserar finländarna mycket och är en del av den strategiska affärsverksamheten för kommersiella mediebolag. När priserna på visningsrätter för idrott har stigit har samarbetet mellan kommersiella medier och Yle varit viktigt. Yle har en betydande roll i att trygga och främja synligheten i synnerhet för inhemska idrottsgrenar och idrottsevenemang. Idrottsprogrammen hör årligen till Yles mest tittade program. Idrott och motion har stor betydelse för finländarnas psykiska och fysiska hälsa samt för gemenskapen. Särskilt de inhemska idrottsgrenarna och idrottsevenemangen är beroende av Yle.

I Finland stöds kommersiella medier mindre än i de övriga nordiska länderna. För närvarande tillämpas en sänkt mervärdesskattesats (10 %) för tidningar i Finland. Den allmänna mervärdesskattesatsen höjdes däremot från nuvarande 24 procent till 25,5 procent.

År 2023 togs ett tidsbundet statsunderstöd för tidningsutdelning i bruk i samband med ändringarna i postlagen (415/2011). I planen för de offentliga finanserna 2023–2026 har 15 miljoner euro per år reserverats för understödet. Enligt statsminister Orpos regeringsprogram halveras understödsnivån från och med 2026. Syftet med understödet är att främja tillgången till samhällligt viktig informationsförmedling, stödja mångformigheten i nyhetsverksamheten samt en högklassig och mångsidig informationsförmedling.

I Finland delades dessutom ut ett statsunderstöd av engångskaraktär på sammanlagt 7 miljoner euro för informationsförmedling och stöd för nyhetsmedier år 2023. Högst 200 000 euro per bolag (koncern) betalades ut i stöd.

Den parlamentariska arbetsgruppens utvärdering och förslag

4. Förhållandet mellan Yle och kommersiella medier

Under de samråd som arbetsgruppen ordnat lyftes mediernas förändrade verksamhetsmiljö fram. Enligt de som hördes försvagas verksamhetsförutsättningarna för de inhemska kommersiella medierna i synnerhet av att konkurrensen skärps och reklampengar i allt högre grad överförs till internationella digitala jättar. Under samråden med de kommersiella medierna uppgavs den utmanande ekonomiska situationen påverkas förutom av minskade reklamintäkter även av ökade distributionskostnader.

Under samråden lyfte representanter för kommersiella medier fram att Yle konkurrerar på samma marknad som de kommersiella medierna och de önskade att Yles uppgifter skulle definieras mer exakt och avgränsas mer noggrant. Stora tidningsaktörer kritiserade Yles

---

¹⁶ Kommunikationsministeriets meddelande 16.6.2016: Arbetsgrupp: parlamentariskt samförstånd om finansieringen av Yle och bolagets uppgifter.

https://lvm.fi/-/tyoryhma-ylen-rahoituksesta-ja-tehtavista-parlamentaarinen-yhteisymmarrys?languageId=sv_SE

¹⁷ se bl.a. Yles årsberättelse 2023: <https://svenska.yle.fi/bolaget/arsberattelser>

innehåll i textform som enligt aktörerna inte följer Ylelagens anda. Kommersiella tv- och radioaktörer ansåg å sin sida att Yles underhållande video- och ljudinnehåll konkurrerar med det innehåll som kommersiella aktörer producerar och om samma konsumentgrupper, vilket för sin del försämrar de kommersiella mediernas verksamhetsförutsättningar. När representanter för kommersiella medier hördes väcktes också en diskussion om Yles resurser som är större än de kommersiella aktörernas.

Vid arbetsgruppens samråd framförde forskarna inom mediebranschen i sin tur att det inte finns några forskningsbaserade bevis på rundradioverksamhetens negativa konsekvenser för de kommersiella mediernas verksamhetsförutsättningar. I fråga om nyhetsmedierna har man dock observerat att det i länder där rundradiobolagen har stor räckvidd finns relativt många konsumenter som betalar för kommersiella nyheter. Under samråden lyfte man också fram Yles viktiga roll som främjare av demokrati, jämställdhet och nationell samhörighet. Enligt de forskningsresultat som presenterades under samråden har en stark rundradioverksamhet en positiv inverkan på förverkligandet av demokratin.

Under de samråd som arbetsgruppen ordnade lyfte man dessutom fram samarbetet mellan Yle och de kommersiella medierna. Samarbetet mellan Yle och de kommersiella mediebolagen har ökat under de senaste åren och till exempel under val samarbetar man i fråga om valkompasser och valresultattjänster. Dessutom samarbetar man bland annat i delningen av regionala nyheter. Yle har också haft en central roll i anskaffningen av visningsrätter för idrott i samarbete med kommersiella bolag. En del av representanterna för kommersiella medier ansåg att olika samarbetsmodeller var viktiga och fungerande, medan en del av de kommersiella mediernas aktörer förhöll sig kritiskt till samarbetet eller ansåg att samarbetet mellan Yle och de kommersiella medierna var oönskat.

Arbetsgruppen anser att det är viktigt att Yle öppnar upp och delar med sig av sin kompetens inom ny teknik, såsom artificiell intelligens, med kommersiella mediebolag. Arbetsgruppen fäster också uppmärksamhet vid Yles innehåll i textform och vid det utredningsarbete som Yles förvaltningsråd gör om förhållandet mellan Yles textinnehåll och skyldigheterna enligt Ylelagen. Arbetsgruppen fäster särskild uppmärksamhet vid transparensen i det praktiska genomförandet av Yles innehåll i textform. Arbetsgruppen anser att det är viktigt att Yle vid utförandet av sin allmännyttiga uppgift beaktar hur bolagets verksamhet påverkar mediernas flerstämmighet och de kommersiella aktörernas konkurrensförutsättningar på mediemarknaden.

Arbetsgruppen inser att goda verksamhetsförutsättningar för kommersiella medier är livsviktiga för att främja mångstämmiga medier. I de samråd som arbetsgruppen ordnade lyfte olika intressentgrupper fram stöden till kommersiella medier, som i Finland delas ut betydligt mindre än i de övriga nordiska länderna. Arbetsgruppen anser att tillgången till olika medieinnehåll och medietjänster är viktig. Arbetsgruppen fäster uppmärksamhet vid de stigande kostnaderna för distributionen av olika medietjänster, ägarkoncentrationen inom det inhemska mediefältet och verksamhetsförutsättningarna för lokala medier. Starka lokala medier spelar en viktig roll i fråga om att främja gemenskapen. Dessutom fäster arbetsgruppen särskild uppmärksamhet vid att nyhetsverksamheten i tv bedrivs förutom av Yle endast av MTV som verkar kommersiellt. Arbetsgruppen anser också att dagligt nyhetsutbud är viktigt i den kommersiella tv-verksamheten.

Arbetsgruppen föreslår att statsrådet ska klargöra regleringsmiljön för kommersiella medier och säkerställa att modellen för distributionsstöd fortsätter för att trygga tillgången till informationsförmedling och mångsidig nyhetsverksamhet. Dessutom föreslår arbetsgruppen

att statsrådet utreder konkreta åtgärder för att främja verksamhetsförutsättningarna för kommersiella medier med beaktande av i synnerhet förbättringen av de inhemska medietjänsternas tillgänglighet i enlighet med EU:s direktiv om audiovisuella medietjänster.¹⁸ I praktiken skulle detta innebära att de inhemska medietjänsternas tillgänglighet och synlighet förbättras till exempel i terminalutrustningar som används för konsumtion av medietjänster, såsom smart-tv, och i mobila enheters applikationsbutiker.

5. Oberoende producenters program

Utgående från samråden inser arbetsgruppen vilken central roll Yle har i att stödja den inhemska kreativa branschens vitalitet och innehåll på finska, svenska och minoritetsspråk. Under samråden har det också framkommit att Yle har bättre förmåga än kommersiella medieaktörer att ta risker i anslutning till innehållet och producera program som inte skulle uppstå kommersiellt. Arbetsgruppen föreslår att Yle borde köpa flera inhemska produktioner från oberoende produktionsbolag och öka inköpet av produktionstjänster och övriga inhemska visnings- och bruksavgifter med 15–20 procent fram till 2030. Målet ställs upp i enlighet med medeltalet av de inköp från inhemska oberoende produktionsbolag och inköp av produktionstjänster och övriga inhemska visnings- och bruksavgifter som genomförts 2021–2023 (68 miljoner euro). Målet är att motsvarande summa 2030 ska vara cirka 78–82 miljoner euro. Inköpsnivån kan variera beroende på marknadsläget och den årliga finansieringen.

Arbetsgruppen anser att det nordiska programutbytet är viktigt och uppmuntrar Yle att ytterligare främja samarbetet med de övriga nordiska rundradiobolagen i fråga om programutbytet.

Yle ska se till att den finländska lagstiftningen och arbetsvillkoren iakttas i de produktioner och arbeten som bolaget köper utifrån.

Arbetsgruppen fäster uppmärksamhet vid investeringsskyldigheten för beställ-tv-tjänster enligt EU-lagstiftningen och uppmuntrar statsrådet att fortsätta arbetet med att reglera den nationella investeringsskyldigheten i Finland. Arbetsgruppen föreslår att produktionsincitamentet för den audiovisuella branschen etableras.

6. Finansiering av Rundradion

Arbetsgruppen är medveten om det svåra läget för statsfinanserna och behovet av betydande anpassningar av den offentliga ekonomin samt anser det motiverat att även Yle, på samma sätt som andra viktiga samhällsfunktioner, deltar i de ekonomiska åtgärder som krävs. Arbetsgruppen fäster också uppmärksamhet vid att nivån på Yles finansiering är relativt hög jämfört med de övriga europeiska rundradiobolagen.

Arbetsgruppen föreslår att Yles finansiering inte ska indexjusteras i enlighet med 3 § i lagen om statens televisions- och radiofond åren 2025–2027. Indexfrysningen är motiverad med hänsyn till det allmänna läget för statsfinanserna. Att frysa indexjusteringen innebär att Yles inkomster för de följande tre åren inte ökar jämfört med 2024. I praktiken innebär detta att Yles finansiering 2027 är cirka 47 miljoner euro mindre än den skulle vara om indexhöjningarna genomfördes.

---

¹⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/1808

Arbetsgruppen föreslår också att den mervärdesskatt som Yle betalar ur sitt anslag överförs från den nuvarande skattesatsen på 10 procent till en skattesats på 14 procent från och med 1.1.2026. Enligt finansministeriets uppskattning uppgår höjningen av mervärdesskattesatsen till cirka 19 miljoner euro per år 2026–2027 när indexfrysningen beaktas.

Arbetsgruppen anser det vara viktigt att den årliga indexjusteringen av Yles anslag enligt lagen om statens televisions- och radiofond motsvarar den faktiska höjningen av lönenivån och kostnaderna. Arbetsgruppen föreslår att statsrådet utreder hur indexgranskningen enligt lagen om statens televisions- och radiofond motsvarar utvecklingen av lönenivån och kostnaderna för nästa parlamentariska Yle-arbetsgrupp.

Arbetsgruppen föreslår att statsrådet granskar grunderna för Yleskatten så att skatteintäkterna och Yles anslag under de kommande åren bättre motsvarar varandra. Utgångspunkten för att granska en sänkning av Yleskatten borde vara att skattesänkningen riktas till låg- och medelinkomsttagare.

Arbetsgruppen anser att Yle måste effektivisera sin verksamhet och anpassa bolagets förvaltnings- och organisationsstrukturer som en del av sparmålen.

Arbetsgruppen är medveten om att Yle har en betonad roll som producent av innehåll som är tillgängligt på lika villkor för svenskspråkiga och de som talar ett minoritetsspråk. Därför anser arbetsgruppen att det är av största vikt att Yles produktion och spridning av innehåll på svenska och minoritetsspråk tryggas så att den motsvarar dagens nivå.

Arbetsgruppen anser det också vara av största vikt att Yles nyhetsverksamhet och sändningar i hela landet och på landskapsnivå tryggas för att säkerställa en mångsidig informationsförmedling.

Dessutom anser arbetsgruppen att Yles roll att säkerställa tillgången till inhemsk kultur är viktig. Arbetsgruppen anser att Yles utbildningsinnehåll är viktigt för att upprätthålla medborgarnas allmänbildning och jämlika möjligheter till lärande samt för att fortsätta producera högklassiga program för barn och unga.

7. Rundradions uppgifter

Arbetsgruppen anser att Yles roll i fråga om försörjningsberedskapen och tillgången till innehåll som produceras i allmännyttigt syfte är mycket betydande i alla situationer. Under undantagsförhållanden ökar betydelsen av tillgång till tillförlitlig nyhets- och aktualitetsinformation. Kulturen spelar också en viktig roll när det gäller att stärka befolkningens kriställighet. Arbetsgruppen anser att det för att säkerställa försörjningsberedskapen är viktigt att Yle i samarbete med andra mediebolag både i Finland och utomlands förbereder sig på att förmedla tillförlitlig information i undantagssituationer. Arbetsgruppen anser att det i innehållsproduktionen under kriser är viktigt med en decentraliserad verksamhetsmodell som utöver samarbetet mellan mediebolagen även förutsätter tillräcklig kompetens att producera innehåll med den utrustning som då är i bruk.

För att framhäva Yles försörjningsberedskapsuppgift föreslår arbetsgruppen en ändring av 7 § 2 mom. 7 punkten i Ylelagen så att det till denna punkt läggs till att vid sidan av radio- och tv-verksamheten *sköts övrig informationsförmedling under undantagsförhållanden*. Syftet med arbetsgruppens förslag är inte att utvidga Yles uppgifter, utan att precisera lagens innehåll så

att det motsvarar det faktiska nuläget, där Yles beredskap för störnings- och krissituationer har en betydande roll för försörjningsberedskapen.

8. Öppenhet och transparens i Rundradions verksamhet och ekonomi

Arbetsgruppen anser det nödvändigt att Yle som en samhällsligt betydande aktör, producent av allmännyttig verksamhet och ett skattefinansierat bolag föregår med gott exempel när det gäller öppenhet och transparens i penninganvändningen. Arbetsgruppen föreslår att Yle aktivt ska öppna upp sin egen verksamhet och ekonomi i så stor utsträckning som möjligt.

För att främja öppenhet och transparens föreslår arbetsgruppen att Ylelagen kompletteras med en bestämmelse om att *bolaget ska främja öppenhet i sin ekonomi och verksamhet*. I praktiken innebär detta till exempel att bolagets personalkostnader och enhetsspecifika kostnader öppnas i större utsträckning och mer detaljerat än i nuläget med beaktande av gällande lagstiftning, såsom lagstiftningen om källskydd och skydd av företagshemligheter. Dessutom föreslår arbetsgruppen att Yles förvaltningsråd åläggs en ny uppgift *att övervaka att de medel som anvisats för tillhandahållande av allmännyttig verksamhet används öppet och effektivt*.

Arbetsgruppen anser det vara viktigt att Yle följer de företagsspecifika kollektivavtalen. Arbetsgruppen föreslår att Yle stärker personalens ställning i bolagets förvaltning för att trygga förutsättningarna för lokala avtal.

Arbetsgruppen föreslår att förvaltningsrådet bedömer behovet av en extern expertutredning om effektiviteten i Yles verksamhet med beaktande av förändringarna i bolagets finansiering och andra beslut som gäller bolaget.

9. Rundradions oberoende och redaktionella självständighet

Arbetsgruppen anser det vara viktigt att Yles oberoende och redaktionella självständighet tryggas i enlighet med skyldigheterna i den europeiska mediefrihetsförordningen. Arbetsgruppen föreslår att man i den lagstiftning som gäller Yle lägger till grunderna för utnämning och entledigande av de chefer som deltar i beslutsfattandet om de redaktionella riktlinjerna. Arbetsgruppen anser det vara viktigt att beslutsfattandet som gäller Yle även i fortsättningen sker parlamentariskt enligt vedertagen praxis.

10. Förvaltningsrådets sammansättning

Arbetsgruppen fäster uppmärksamhet vid det relativt höga medlemsantalet i Yles förvaltningsråd i förhållande till andra motsvarande organ. Arbetsgruppen anser det vara viktigt att riksdagsgrupperna förhandlar om att minska antalet medlemmar i Yles förvaltningsråd under följande valperiod. För att göra medlemsantalet i förvaltningsrådet mer flexibelt föreslår arbetsgruppen att *högst 21 medlemmar kan väljas till förvaltningsrådet*. Arbetsgruppen anser att alla partier som väljs genom val ska vara representerade i förvaltningsrådet.

På riksdagsgruppernas vägnar

Matias Marttinen

Mari-Leena Talvitie

Mikko Ollikainen

Joakim Vigelius

Teemu Keskisarja

Suna Kymäläinen

Johan Kvarnström

Jouni Ovaska

Jenni Pitko

Aino-Kaisa Pekonen

Mika Poutala

Bilaga 1

Personer och organisationer som hörts av arbetsgruppen

Arbetsgruppen hörde följande personer:

Merja Ylä-Anttila, verkställande direktör, Rundradion Ab
Maisa Hyrkkänen, ekonomidirektör, Rundradion Ab
Jukka Holmberg, verkställande direktör, Medieförbundet rf
Jouni Kempainen, chefredaktör, Maaseudun tulevaisuus
Vesa-Pekka Kangaskorpi, koncernchef, Keski-suomalainen Oyj
Petteri Putkiranta, affärsverksamhetschef, nyhets- och featuremedia, Sanoma Media Finland Oy
Johannes Leppänen, verkställande direktör, MTV Oy
Ilkka Ahtiainen, nyhetschefredaktör, MTV Oy
Taina Roth, chef för samhällsrelationer, MTV Oy
Anna Paimela, ledande sakkunnig inom intressebevakning, RadioMedia rf
Johanna Halkola, chef, strategi och samhällsrelationer, Bauer Media Oy
Marcus Wiklund, chef för kommunikation och samhällsrelationer, Sanoma Media Finland Oy
Jussi Suvanto, chef, Nelonen Media radio, Sanoma Media Finland Oy
Ville Vilén, chef, kreativt innehåll och media, Rundradion Ab
Jonna Ferm, radio- och audiochef, Rundradion Ab
Timo Annala, konsultativ tjänsteman, finansministeriet
Filip Kjellberg, finansråd, finansministeriet
Timo Mattila, överdirektör, ansvarsområdet för konkurrensfrågor, Konkurrens- och konsumentverket
Alma Wahrmann, ledande sakkunnig, Konkurrens- och konsumentverket
Mia Salonen, forskningschef, Konkurrens- och konsumentverket
Satu Toepfer, gruppchef, Konkurrens- och konsumentverket
Sanna Keskinen, ansvarig chefredaktör, Aamulehti
Kimmo Koski, redaktionschef, Aamulehti
Kari Ikonen, redaktionschef, Aamulehti
Silja Tenhunen, strategiexpert, Rundradion Ab
Jouko Jokinen, ansvarig chefredaktör, Rundradion Ab
Anna-Kaisa Heinämäki, konkurrenskraftschef, Tammerfors stad
Laura Kuulasmaa, verksamhetsledare, APFI rf
Roope Lehtinen, ordförande, APFI rf
Rosa Meriläinen, generalsekreterare, KULTA rf
Juhani Pajunen, senior advisor, Suomen podcastmedia
Ville Mäkipelto, ordförande, Suomen videovaikuttajat ry
Jussi Koski, vice ordförande, Suomen videovaikuttajat ry
Tom Jungell, senior vice president, broadcast, Digita Oy
Hanne Aho, ordförande, Finlands Journalistförbund rf
Antti Laakso, ordförande, Ylen ohjelmatyöntekijät ry
Sinuhe Wallinheimo, ordförande, Yles förvaltningsråd
Matti Apunen, styrelseordförande, Rundradion Ab
Marit af Björkesten, direktör för strategi och publikrelationer, Rundradion Ab
Hannu Nieminen, professor i kommunikationspolitik (emeritus), Helsingfors universitet
Mikko Villi, professor i journalistik, Jyväskylä universitet
Olli Mäenpää, professor i förvaltningsrätt (emeritus), Helsingfors universitet
Tuomas Ojanen, professor i statsförvaltningsrätt, Helsingfors universitet

Antti Järvinen, Finlandschef, Google
Heidi Jern, chef för samhällsrelationer, Google
Eija Hakakari, chef, HR, säkerhet och ansvarsfullhet, Rundradion Ab
Janne Yli-Äyhö, chef, teknologi och utveckling, Rundradion Ab

Dessutom bad arbetsgruppen intressentgrupperna om yttranden under sin mandatperiod. Yttrande lämnades in av:

FiCom rf
Folktinget - Svenska Finlands folkting
Gramex – Upphovsrättsorganisationen för inspelad musik rf
Försörjningsberedskapscentralen
Opinionsnämnden för massmedier ONM
Nationella audiovisuella institutet KAVI
Kehitysvammaliitto ry
Finlands Dövas Förbund rf och Finlandssvenska teckenspråkiga rf
Barnombudsmannen
Mannerheims Barnskyddsförbund
Näkövammaisten liitto ry
Rädda Barnen rf
Sametinget
SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder
Svenska Yle
Handikappforum rf
Delegationen för rättigheter för personer med funktionsnedsättning VANE
Äldreombudsmannen
Yle Sápmi
Ålands Radio och Tv Ab
ÅU Media Ab / Åbo Underrättelser

Bilaga 2

Lagändringar som arbetsgruppen föreslår

Lag om Rundradion Ab (1380/1993)

Lagens 5 § 1 mom. ändras som följer:

5 §

Förvaltningsrådet

Bolaget skall ha ett förvaltningsråd med *högst* 21 medlemmar.

Specialmotivering: För att göra eventuella framtida ändringar i förvaltningsrådets medlemsantal smidigare ska det till momentet fogas ett omnämmande om att högst 21 medlemmar kan väljas till förvaltningsrådet. Ändringen skulle möjliggöra en omvärdering av medlemsantalet till exempel under följande valperiod innan valet av medlemmar till förvaltningsrådet förrättas.

Till lagens 6 § 1 mom. fogas en ny punkt 8 som följer:

6 §

Förvaltningsrådets uppgifter

På förvaltningsrådet ankommer att

8) *övervaka att de medel som anvisats för tillhandahållande av allmännyttig verksamhet används öppet och effektivt.*

Specialmotivering: Till 1 mom. om paragrafen fogas en ny punkt 8, enligt vilken förvaltningsrådet ska övervaka att de medel som anvisats för tillhandahållande av allmännyttig verksamhet används öppet och effektivt. Användningen av offentliga medel är förknippad med kravet på öppenhet och effektivitet i användningen av medlen, och därför är det ändamålsenligt att förvaltningsrådet övervakar att dessa förutsättningar uppfylls i Rundradions verksamhet. Förvaltningsrådets tillsynsuppgift skulle särskilt gälla övervakningen av skyldigheten att främja öppenhet i Yles ekonomi och verksamhet enligt nya 7 b §.

Enligt artikel 4.2 i den europeiska mediefrihetsförordningen ((EU) 2024/1083) får medlemsstaterna eller deras nationella tillsynsmyndigheter och tillsynsorgan inte ingripa i eller försöka påverka redaktionell praxis och redaktionella beslut av leverantörer av medietjänster. Denna punkt i förordningen tillämpas från och med 8.2.2025. Öppenhets- och effektivitetsövervakningen av användningen av offentliga medel innebär inte att förvaltningsrådet har behörighet att ingripa i till exempel den dagliga programverksamheten eller det redaktionella beslutsfattandet. Ansvar för detta ligger på styrelsen och sektorcheferna. Även i fortsättningen skulle de ansvariga redaktörerna besluta om innehållet i Rundradions nätpublikationer och program i enlighet med 4 § 3 mom. i lagen om yttrandefrihet i masskommunikation (460/2003, *yttrandefrihetslagen*).

Förvaltningsrådet skulle rapportera om sin övervakning av öppenheten och effektiviteten i användningen av offentliga medel som en del av årsberättelsen enligt 2 mom. i denna paragraf. Förvaltningsrådets tillsynsuppgift påverkar inte ansvaret som bolagets styrelse har enligt 6 kap. 2 § i aktiebolagslagen (624/2006) att ordna tillsynen över bolagets bokföring och medelsförvaltning på behörigt sätt och inte heller Transport- och kommunikationsverkets ekonomiska tillsynsuppgifter och skyldigheter enligt 12 a och 12 b § i Ylelagen.

Lagens 7 § 2 mom. 7 punkten ändras som följer:

7 §

Allmännyttig verksamhet

Den programverksamhet som bedrivs i allmännyttigt syfte skall särskilt

7) förmedla myndighetsmeddelanden som anges närmare genom förordning och ha beredskap för att sköta televisions- och radioverksamheten samt annan informationsförmedling under undantagsförhållanden.

Specialmotivering: Till punkten läggs till ett omnämnande om beredskap för att utöver televisions- och radioverksamhet även sköta annan informationsförmedling under undantagsförhållanden. Ändringen skulle utvidga Yles beredskapsskyldighet till att även omfatta annan informationsförmedling än enbart televisions- och radioverksamhet och täcka till exempel innehåll i textform samt eventuella nya framtida distributionskanaler. Enligt 7 § 3 mom. 3 punkten i den gällande Ylelagen kan Yle tillhandahålla nödvändiga myndighetsmeddelanden i textform och innehåll som behövs för beredskap för undantagsförhållanden utan att de hänför sig till bolagets publikationer som innehåller rörlig bild eller ljud. I och med den föreslagna ändringen bör man utöver skötseln av televisions- och radioverksamheten även förbereda sig på att fortsätta verksamheten med publikationer i textform under undantagsförhållanden. Befolkningens behov av tillförlitlig information ökar under undantagsförhållanden och det centrala är att hela befolkningen har tillgång till allmännyttigt innehåll i så stor utsträckning som möjligt. Syftet med ändringen är dock inte att utvidga Yles uppgifter i anslutning till försörjningsberedskapen, utan att uppdatera punkten så att den motsvarar Yles nuvarande verksamhet och teknologiska utveckling.

Till lagen fogas en ny 7 b § som följer:

7 b §

Öppenhet

Bolaget ska främja öppenhet i sin ekonomi och verksamhet.

Specialmotivering: Till lagen skulle en ny 7 b § fogas. I paragrafen skulle Rundradion åläggas att främja öppenheten i sin ekonomi och verksamhet. Syftet med bestämmelsen är att effektivisera öppenheten i bolagets ekonomi och verksamhet genom att betona bolagets egen aktivitet i främjandet av medelsanvändningen och öppenheten i verksamheten. Rundradions verksamhet finansieras med en skatt som tas ut av medborgarna och därför ska verksamheten vara öppen och transparent. I och med öppenhetsskyldigheten skulle det finnas tillgång till mångsidig och detaljerad information om bolagets verksamhet och användning av medlen. Konsumenternas och intressentgruppernas möjligheter att utvärdera användningen av Rundradions resurser förbättras i och med att bolagets verksamhet blir mer öppen och transparent. I praktiken skulle Rundradion kunna främja öppenheten och transparensen i sin verksamhet till exempel genom att öppna bolagets avdelnings- och enhetsspecifika kostnader i större utsträckning än i nuläget, genom att mer detaljerat specificera bolagets personalkostnader samt kostnaderna för innehåll, distribution och digital tjänsteutveckling. Informationen ska vara lättillgänglig för mottagarna, till exempel på Yles webbplats.

Öppenheten i ekonomin och verksamheten bör dock främjas endast till den del det är möjligt inom ramen för gällande lagstiftning, såsom lagstiftningen om källskydd, upphovsrätt och skydd av företagshemligheter. Syftet med bestämmelsen är således inte att ålägga Rundradion att öppna till exempel sådana uppgifter vars offentliggörande skulle försämra bolagets redaktionella oberoende eller källskydd och rätt till anonymitet enligt 16 § i yttrandefrihetslagen eller begränsa bolagets möjligheter att skaffa olika innehåll som hör till Rundradions allmännyttiga uppgift. Uppgifter som bestämmelsen inte förpliktar till att öppna och publicera är till exempel handlingar som gäller Rundradions journalistiska innehållsproduktion.

Lag

om ändring av lagen om Rundradion Ab

Gällande lag

5 § Förvaltningsrådet

Bolaget skall ha ett förvaltningsråd med 21 medlemmar.

6 § Förvaltningsrådets uppgifter

På förvaltningsrådet ankommer att

7) övervaka förvaltningen av bolaget och till den ordinarie bolagsstämman ge ett yttrande med anledning av bokslutet och revisionsberättelsen.

(ny punkt 8)

7 § Allmännyttig verksamhet

Den programverksamhet som bedrivs i allmännyttigt syfte skall särskilt

7) förmedla myndighetsmeddelanden som anges närmare genom förordning och ha beredskap för att sköta televisions- och radioverksamheten under undantagsförhållanden.

7 b § Särredovisning av utbudet

Om bolaget tillhandahåller material som kommit till vid producerandet av allmännyttigt televisions- och radioprogramutbud någon annanstans än inom televisions- och radioverksamheten, ska bolaget särredovisa den allmännyttiga televisions- och radioverksamheten och den övriga allmännyttiga verksamheten.

Med särredovisning avses i denna paragraf att det för de särredovisade funktionerna per räkenskapsperiod ska uppgöras

Förslag

5 § Förvaltningsrådet

Bolaget skall ha ett förvaltningsråd med *högst* 21 medlemmar.

6 § Förvaltningsrådets uppgifter

På förvaltningsrådet ankommer att

7) övervaka förvaltningen av bolaget och till den ordinarie bolagsstämman ge ett yttrande med anledning av bokslutet och revisionsberättelsen,

8) *övervaka att de medel som anvisats för tillhandahållande av allmännyttig verksamhet används öppet och effektivt.*

7 § Allmännyttig verksamhet

Den programverksamhet som bedrivs i allmännyttigt syfte skall särskilt

7) förmedla myndighetsmeddelanden som anges närmare genom förordning och ha beredskap för att sköta televisions- och radioverksamheten *samt annan informationsförmedling* under undantagsförhållanden.

7 b § Öppenhet

Bolaget ska främja öppenhet i sin ekonomi och verksamhet.

Gällande lag

resultaträkning och för den allmännyttiga verksamheten dessutom balansräkning. Resultaträkningen och balansräkningen, som ska kunna härledas ur bolagets bokföring, ska i tillämpliga delar göras upp enligt bokföringslagen (1336/1997).

Om bolaget i eget bruk tar material som producerats inom den allmännyttiga televisions- och radioverksamheten i syfte att tillhandahålla det någon annanstans än inom televisions- och radioverksamheten, ska det ske på samma villkor som när bolaget överlåter material för externt bruk.

(ny 7 c §)

12 a §
Kommunikationsverkets ekonomiska
tillsynsuppgifter

Kommunikationsverket övervakar att 7 a, 8, 8 a och 12 § iakttas och att underprissättning och korssubventionering inte används.

Förslag

7 c §
Särredovisning av utbudet

Om bolaget tillhandahåller material som kommit till vid producerandet av allmännyttigt televisions- och radioprogramutbud någon annanstans än inom televisions- och radioverksamheten, ska bolaget särredovisa den allmännyttiga televisions- och radioverksamheten och den övriga allmännyttiga verksamheten.

Med särredovisning avses i denna paragraf att det för de särredovisade funktionerna per räkenskapsperiod ska uppgöras resultaträkning och för den allmännyttiga verksamheten dessutom balansräkning. Resultaträkningen och balansräkningen, som ska kunna härledas ur bolagets bokföring, ska i tillämpliga delar göras upp enligt bokföringslagen (1336/1997).

Om bolaget i eget bruk tar material som producerats inom den allmännyttiga televisions- och radioverksamheten i syfte att tillhandahålla det någon annanstans än inom televisions- och radioverksamheten, ska det ske på samma villkor som när bolaget överlåter material för externt bruk.

12 a §
Kommunikationsverkets ekonomiska
tillsynsuppgifter

Kommunikationsverket övervakar att 7 c, 8, 8 a och 12 § iakttas och att underprissättning och korssubventionering inte används.
